

Samenvatting

Het college legt de raad het langjarige beleidskader Armoede en schulden '*We zien je*' voor. Dit kader is opgesteld vanuit de ambitie om de tweedeling in de stad tussen arm en rijk aan te pakken. We zien dat in Maastricht relatief veel mensen in armoede leven en het aantal Maastrichtenaren met schulden toeneemt. Omdat armoede en schulden voor mensen verstrekkende en ingrijpende gevolgen kunnen hebben, is het nodig dat we ons huidige beleid bijstellen. Het beleidskader *We zien je* geeft op hoofdlijnen onze aanpak van armoede en schulden weer, met onze droom: Maastrichtenaren leven vrij van armoede en schulden.

Het college stelt ook het uitvoeringsplan, *De Maastrichtse aanpak van armoede en schulden*, vast waarin de activiteiten voor de periode 2026 – 2028 zijn uitgewerkt op basis van de vijf pijlers van het beleidskader *We zien je* (preventie, bereik, lastenbeperking, ondersteuning en perspectief).

Beslispunten

1. Het raadsvoorstel voor te leggen aan de raad met beslispunten:
 1. Het beleidskader armoede en schulden "We zien je" vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van het Aanvalsplan Armoede en Schuldhulpverlening 2020-2024 "De Knoop Ontwarren";
 2. Het budgettaire kader voor armoede en schulden voor 2026 te verruimen met € 55.000, en voor 2027 en verder te verruimen met € 210.000, vanuit de algemene middelen ten behoeve van de ambities uit het uitvoeringsplan, volgens de uitwerking die is opgenomen in de financiële paragraaf van dit voorstel;
 3. De onbenutte middelen in het Noodfonds Energie tot een bedrag van € 1.000.000 aan te wenden voor de aanpak van energiearmoede. De middelen worden gereserveerd in een in te stellen Fonds Energiearmoede, met een looptijd van vier jaren;
2. Het uitvoeringsplan "De Maastrichtse aanpak van armoede en schulden" vast te stellen onder voorbehoud van akkoord raad met het beleidskader armoede "We zien je".

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 29 augustus 2025:

Conform.

1. Aanleiding

Armoede en schulden vormen in Maastricht een structurele maatschappelijke opgave. Er is sprake van een ongewenste tweedeling in de stad tussen rijk en arm. Er leven circa 2.300 Maastrichtse huishoudens in armoede en 5.360 huishoudens hebben problematische schulden.

Met het nieuwe beleidskader "*We zien je*" breidt de gemeente de bestaande aanpak uit tot een integrale, mensgerichte en langjarige strategie. We kiezen bewust voor een integrale opzet. Inkomensondersteuning en schuldhelpverlening zijn belangrijk, maar zijn niet de enige middelen om armoede en schulden tegen te gaan. We besteden daarom aandacht aan alles wat bijdraagt aan het verminderen van armoede en schulden in Maastricht. Uit de onderzoeken die zijn gedaan en uit de gesprekken die we in de stad hebben gevoerd blijkt dat de grootste winst is te behalen bij het vergroten van het bereik van ondersteunende regelingen. Het niet gebruiken van hulp is een belangrijke verklaring voor het voortbestaan van armoede en schulden, en voor de armoede-intensiteit: de diepte van armoede. De belangrijkste focus van dit beleidskader is dan ook gericht op het vergroten van het bereiken van onze inwoners en voor hen bereikbaar zijn.

Aan het beleidskader koppelen we een uitvoeringsplan, *de Maastrichtse aanpak van armoede en schulden*, waar we de ambities uit het beleidskader naar concrete activiteiten vertalen. Het uitvoeringsplan heeft betrekking op de periode 2026-2028 en ligt ter vaststelling voor, onder voorbehoud van akkoord van de gemeenteraad met het beleidskader.

2. Beoogd effect

Met het kader en bijbehorende uitvoeringsplan schrijven we een aanpak van armoede en schulden op een manier die past bij onze inwoners en stad. We zetten in op het verbeteren van bestaanszekerheid, gelijke kansen voor kinderen die opgroeien in armoede en dragen bij aan het verbeteren van (positieve) gezondheid voor iedereen. Onze droom: Maastrichtenaren leven vrij van armoede en schulden. Om onze ambitie concreet vorm te geven, werken we met vijf pijlers:

	Preventie	Bereik	Lastenbeperking	Ondersteuning	Perspectief
WAT WILLEN WE?	We willen zoveel mogelijk voorkomen dat Maastrichtenaren in armoede of schulden terecht komen	We willen zoveel mogelijk Maastrichtenaren in armoede of schulden bereiken, en bereikbaar zijn voor hen	We willen de lasten van Maastrichtenaren in (energie)-armoede beperken, voor zover wij daar invloed op hebben	We willen Maastrichtenaren in armoede of schulden ondersteunen en hun ontwikkeling en participatie faciliteren	We willen zoveel mogelijk Maastrichtenaren helpen om uit de armoede en schulden te komen
RESULTAAT	Maastrichtenaren krijgen hulp bij het voorkómen (of erger voorkómen) van armoede en schulden	Maastrichtenaren in armoede of schulden maken gebruik van de hulp die voor hen beschikbaar is	Maastrichtenaren in (energie)armoede hebben meer financiële ruimte	Maastrichtenaren in armoede of schulden krijgen ondersteuning en kunnen ontwikkelen en meedoen	1. Maastrichtenaren zijn duurzaam aan het werk, ondernemen duurzaam of participeren naar vermogen 2. Maastrichtenaren zijn duurzaam uit de schulden, of hebben schuldenrust

Om de effecten van ons beleid en de uitvoering te kunnen meten, maakt het college gebruik van indicatoren. Daarmee kan gestuurd worden op de prestaties van de activiteiten uit het uitvoeringsplan. Deze indicatoren zijn tot stand gekomen in een intensief traject waarbij beleid, financiën en business control gebruik hebben gemaakt van landelijke kennis. De nieuwe prestatie-indicatoren zijn:

KPI	Ter vervanging van
Aantal leerlingen dat deelneemt aan financiële lessen en hulp bij schoolwerk via gefinancierde organisaties, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Aantal leerlingen dat deelneemt aan Moneyways
Aantal Maastrichtenaren dat geholpen wordt door gesubsidieerde organisaties, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Aantal cliënten maatjesprojecten schuldhulpverlening
Aantal afgegeven inkomensverklaringen, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal Maastrichtenaren dat geholpen is door vroegsignalering, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal Maastrichtenaren dat geholpen is met hulp of ondersteuning via gesubsidieerde organisaties, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal kinderen dat materiële ondersteuning heeft ontvangen van een gesubsidieerde organisatie, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Aantal keren dat kinderen geholpen zijn met materiele verstrekkingen via Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank
Aantal kinderen dat deelgenomen heeft aan activiteiten van een gesubsidieerde organisatie, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal volwassenen dat deelgenomen heeft aan activiteiten een de gesubsidieerde organisatie, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal Maastrichtenaren dat geholpen is door Financial Coaches, absoluut en relatief ten opzichte van voorgaande jaren (%)	Nieuw
Aantal gezinnen dat middels een doorbraakmethode wordt ondersteund om duurzaam uit de armoede te geraken	Nieuw

3. Argumenten

1.1 In het beleidskader zijn de aanbevelingen van de Rekenkamer en het NIBUD uitwerkt

In de afgelopen periode heeft de gemeente Maastricht diverse onderzoeken laten uitvoeren naar de effectiviteit van het armoedebeleid. De raad heeft in haar vergadering van 27 mei 2025 besloten de adviezen van de Rekenkamer op te volgen. De aanbevelingen zijn verwerkt in het nieuwe beleidskader, waardoor in dit beleidskader meetbare doelen zijn opgenomen, het bereiken van onze inwoners prioriteit heeft en de samenwerking in de stad, zowel met de armoede initiatieven als met bijvoorbeeld de sociale teams en Wijkservicepunten wordt versterkt

1.2 Het beleidskader geeft de benodigde focus en richting aan onze inspanningen

Armoede en schulden vormen een complex probleem met veel verschillende oorzaken en gevolgen. Op belangrijke oorzaken hebben wij weinig tot geen invloed: werkgelegenheid, arbeidsverhoudingen, inflatie, energieprijzen, huurprijzen, hypotheekkosten en zorgkosten. In Maastricht zorgen we als gemeente voor inkomensondersteuning en schuldhelpverlening, maar we kunnen meer doen om armoede en schulden tegen te gaan. Bijvoorbeeld door te werken aan betere basisvaardigheden onder Maastrichtenaren. Of door te helpen bij het verduurzamen van woningen. We kiezen nu voor een integrale aanpak van armoede, omdat we zien dat deze elders in het land succesvol zijn. We geven hierbij extra aandacht aan de meest kwetsbare groepen:

- Kinderen in armoede,
- Maastrichtenaren met een beperking, en
- Maastrichtenaren in energiearmoede.

1.3 De vijf pijlers bieden een samenhangende aanpak met concrete maatregelen en indicatoren

De brede benadering van armoede richt zich niet alleen op inkomensondersteuning en schuldhelp, maar ook op sociale en structurele oorzaken zoals lage basisvaardigheden, beperkte participatiekansen en energiearmoede. Dit voorkomt symptoombestrijding en leidt tot effectievere en duurzame resultaten.

2.1 Het uitvoeringsplan beschrijft concrete activiteiten voor de periode 2026-2028

In het uitvoeringsplan staat de concrete vertaling in activiteiten van de ambities uit het beleidskader 'We zien je'.

4. Kanttekeningen of risico's

1.1 en 2.1 Het effect van armoedebeloid is moeilijk meetbaar

Er zijn factoren die invloed hebben op armoede, zoals de economie, werkgelegenheid, het opleidingsniveau van inwoners, inflatie, woon- en zorgkosten en veranderingen op de arbeidsmarkt, waar we als gemeente geen invloed op hebben. Dat maakt het lastig om te bepalen of het gemeentelijke beleid succesvol is. Effectmeting vindt plaats op basis van nieuwe en verbeterde indicatoren.

1.2 en 2.2 Succesvol beleid kan leiden tot toenemende kosten

Het bereiken van kwetsbare Maastrichtenaars blijft een structurele uitdaging. Dit vraagt om langdurige inzet binnen de organisatie. Zijn we hierin succesvol, dan neemt het gebruik van regelingen toe. Dit kan leiden tot toenemende kosten voor de gemeente. Het kosteneffect van de extra inzet op bereik is als PM-post opgenomen in de financiële paragraaf.

5. Financiën

De begroting betreft uitsluitend de armoedebudgetten binnen **taakveld 6.3 Inkomensregelingen** en het incidentele **Fonds Energiearmoede**. Inzet vanuit andere gemeentelijke afdelingen wordt gefinancierd vanuit de desbetreffende afdelingsbudgetten. Om de ambities uit het beleidskader te verwezenlijken is verruiming van het budgettaire kader nodig:

- Voor 2026: afgerond 55.000 euro
- Voor 2027: afgerond 210.000 euro

	2026			2027			2028
	BUDGET	BEGROOT	+/-	BUDGET	BEGROOT	+/-	+/-
TOTAAL	€ 13.177.180	€ 13.229.000	- € 51.800	€ 13.021.180	€ 13.229.000	- € 207.820	- € 207.820
<i>Effect inzet op bereik</i>		PM			PM		PM
<i>BUIG</i>	€ 59.677.000	€ 59.677.000		€ 59.677.000	€ 59.677.000		

- Voor 2028: afgerond 210.000 euro

In het budget zijn **onderstaande mutaties** verwerkt:

- Van afdeling Sport komt € 50.000 voor 2026 en 2027 naar afdeling Sociale Zekerheid, t.b.v. Jeugdfonds Sport en Cultuur. We rekenen eveneens op dit bedrag voor 2028 e.v.
- Van afdeling Cultuur komt € 57.594 structureel naar afdeling Sociale Zekerheid, t.b.v. Jeugdfonds Sport en Cultuur.
- Van afdeling Cultuur komt € 156.000 incidenteel voor 2026 naar afdeling Sociale Zekerheid. Dit is gereserveerd voor Jeugdfonds Sport en Cultuur, en zetten we ook in voor andere doeleinden op het vlak van armoede en schulden.
- Vanuit afdeling Sociale Zekerheid gaat structureel € 140.000 naar afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, t.b.v. Wijkservicepunten (in onderstaande tabel opgenomen als nieuwe inzet, maar deze kostenpost komt, na overheveling, ten laste van Maatschappelijke Ontwikkeling).
- Vanuit afdeling Sociale Zekerheid gaat structureel € 2.500 naar afdeling Cultuur, t.b.v. Sinterklaasfeest.

Daarnaast stellen we vanuit de onbenutte middelen in het Noodfonds Energie een Fonds Energiearmoede in ter hoogte van 1.000.000 euro, met een looptijd van vier jaren (2026 tot met 2029).

Onderstaande tabel geeft de begrote inzet ten behoeve van de uitvoering van het uitvoeringsplan weer, per pijler en activiteit, en geeft de extra kosten van de nieuwe inzet:

PIJLER	ACTIVITEIT	BEGROTING 2026 E.V.	WAARVAN NIEUW
Preventie	Financiële educatie	€ 80.000	€ 11.000
	Hulp bij administratie	€ 45.000	
	Totaal	€ 125.000	€ 11.000
Bereik	Gerichte communicatie	€ 143.000	€ 143.000
	Fysieke toegang	€ 0*	€ 140.000*
	Proactieve dienstverlening	€ 245.000	€ 231.000
	Totaal	€ 388.000	€ 514.000
Lastenbeperking	Kwijtschelding belastingen	€ 2.200.000	€ 100.000
	Gratis vervoer	€ 150.000	€ 150.000
	Totaal	€ 2.350.000	€ 250.000
Ondersteuning	Inkomensgarantie	€ 5.409.000**	
	Meedoen volwassenen	€ 500.000	€ 140.000
	Meedoen kinderen	€ 900.000	€ 326.000
	Hulp en empowerment	€ 130.000	€ 55.000
	Sociale leningen	€ 105.000	
	Monitoring	€ 14.000	€ 14.000
	Totaal	€ 7.058.000	€ 535.000
Perspectief	Schuldhulp	€ 3.195.000	
	Hulp bij ondernemen	€ 113.000	
	Totaal	€ 3.308.000	
TOTAAL		€ 13.229.000	€ 1.310.000
FONDS		€ 1.000.000	€ 1.000.000
ENERGIEARMOEDE			

*zie mutatie hierboven t.b.v. Wijkservicepunten

**excl. BUIG (o.a. algemene bijstand) ad. € 59.677.000

Bij de uitvoering van de activiteiten die samenhangen met het beleidskader en het uitvoeringsplan zal naar verwachting geen (of slechts beperkt) btw verschuldigd zijn door de Gemeente Maastricht. Enerzijds omdat inkopen onder een btw-vrijstelling vallen, anderzijds omdat in bepaalde gevallen het instrument subsidieverstreking wordt gehanteerd. Mocht er wel btw aan de orde zijn, dan wordt dit gedekt uit de bestaande budgetten (bedragen zijn incl. eventueel verschuldigde btw).

6. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

17 september 2025: bespreking beleidskader *We zien je* in de domeinvergadering Sociaal

23 september 2025: vaststelling beleidskader *We zien je* in de raadsvergadering

23 september 2025: definitieve vaststelling van het uitvoeringsplan door het college, na raadsbesluit.

7. Communicatie

Vanuit het team Communicatie wordt, samen met het netwerk Samen uit de Min, een doelgerichte communicatiestrategie opgesteld om Maastrichtenaars in armoede of met risico op armoede of schulden te bereiken. In de strategie is extra aandacht voor mensen met een visuele beperking, mensen met lage basisvaardigheden en anderstaligen. Er wordt samengewerkt met ervaringsdeskundigen, onder andere op het toetsen van de informatie over armoederegelingen en armoedevervoorzieningen op de websites van de gemeente en van de SZMH op begrijpelijkheid, stress-sensitiviteit, activerend taalgebruik, doenbaarheid en inclusie.